

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚA — ECONOMIE POLITICĂ

DIRECTOR: C. G. DISSESCU

PRIM-REDACTOR: V. ATHANASOVICI

REDACTORI: PAUL NEGULESCU, DEM. NEGULESCU, AL. CERBAN, G. MEITANI, G. G. DANIELOPOLU, G. C. CRISTESCU
SILIU RĂDULESCU

ZIARUL APARE
JOIA ȘI DUMINECA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA STRADA DOANNEI, 20

REDACTOR-ADMINISTRATOR
B. P. RADULESCU

ABONAMENTELE

se fac pe an și pe jumătate de an
la 1 Ianuarie și 1 Iulie
Dela 1 Iulie până la 1 Sept. ziarul nu apare

GRIGORE G. PĂUCESCU
FONDATOR-PROPRIETAR

Un număr: 50 bani
Un număr vechiu 1 leu

COSTUL ABONAMENTULUI

Pe an, 40 lei; pe jumătate an, 20 lei
Studentii plătesc pe jumătate
Pentru străinătate se adaugă timbrul postal

SUMAR:

Sistemul legislației noastre, în ce privește gurga legală și cea voluntară, de d-l Al. Cerban.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ.— *Inalta Curte de casațiune și justiție, secțiunea I: Monahia Maria N. Albu cu Eleonora Albu și altul.*

Curtea de apel din București, secțiunea III: Victor Ionescu cu S. L. Cornea.

Tribunolul Ilfov, secțiunea I: Smaranda D. Nicolae cu soții N. Păunescu.

Sistemul legislației noastre în ce privește purga legală și cea voluntară

În caz de vânzare voluntară a unui imobil, vânzătorul, conform principiului general de drept, *nemo dat quod non habet*, nu transmite cumpărătorului alte drepturi decât acele pe cari le avea el însuș asupra imobilului vândut; de unde urmează, pe de o parte, că pentru a transfera proprietatea către cumpărător, vânzătorul trebuie să fie proprietarul imobilului, iar pe de altă parte, că drepturile reale și în special privilegiile și ipotecile constituite de vânzător sau autorii săi continuă să greveze imobilul vândut în mâinile cumpărătorului (art. 18(3) cod. civ.).

Numai din două puncte de vedere, s'ar putea zice că situația cumpărătorului este într-o câtva mai bună decât aceea a vânzătorului, și anume: în primul loc, presupunând că vânzătorul n'a fost proprietarul imobilului vândut, cumpărătorul de bună credință ar putea, în ce privește prescripțiunea achizitivă a imobilului, să fie într-o situație mai bună în cazul când vânzătorul, sau n'a fost de bună credință în momentul în care a dobândit imobilul, sau l-a usurpat.

În al doilea loc, în ce privește privilegiile și ipotecile, conform art. 1804 și 1805, cumpărătorul, în calitate de terțiu detentor al imobilului afectat cu privilegiu sau ipotecă, are facultatea de a purgă imobilul, sau de a-l delăsă (art. 1795 cod. civ.), facultate care nu este recunoscută vânzătorului, întrucât acesta a contractat personal datoria garantată cu privilegiu sau ipotecă.

Deasemenea, în ce privește prescripțiunea ipotecei sau privilegiului, în alte condițiuni are loc prescripția în cazul când imobilul grevat se află în patrimoniul celui obligat personal la plata datoriei garantate, decât atunci când imobilul se află în mâinile cumpărătorului, terțiu detentor.

În primul caz, ipoteca se prescrie pe cale de consecință, odată cu prescripțiunea creanței garantate, pe când în cazul al doilea, ipoteca se poate prescrie în mod principal, liberându-se numai imobilul grevat, fără ca creanța garantată să fie prescrisă în același timp, astfel în cât, după prescripția ipotecei, creanța subsistă ca creanță chirografară.

În caz de vânzare silită, aplicațiunea principiilor dreptului comun suferă restricțiuni importante, inspirate de considerațiuni de interes general, și anume de a da cât mai multe garanții, în ce privește dobândirea proprietății imobilului urmărit, acelor cari se prezintă la o licitație imobiliară, pentru ca astfel prețul cu care se va vinde imobilul la licitație să ajungă a fi echivalentul valorii sale venale, ceea ce este atât în interesul creditorilor, cât și în acel al debitorului urmărit.

Astfel, legiuitorul, după ce, în art. 565 pr. civ., amintește principiul din dreptul comun, că ordonanța de ad-

judicare (adică vânzarea) trece asupra adjudecatarului dreptul ce și urmăritul are asupra bunului vândut, totuși în același articol și în cele următoare, aduce o serie de derogări, dintre care unele noi și special stabilite în favoarea adjudecatarului, iar altele constituie o extensiune, o aplicare mai pronunțată a dispozițiilor conștinite de legea comună în favoarea cumpărătorului.

Astfel, pe când cumpărătorul de bună credință, *a non domino*, nu se poate apăra contra acțiunii în revendicare a adevăratului proprietar decât întemeindu-se pe prescripțiunea de 10 până la 20 ani, prevăzută de art. 1895 cod. civ., și această prescripțiune este supusă la toate cauzele de suspendare de drept comun, enumerate de art. 1874 și urm. din codul civil, pe când legiuitorul codului de procedură francez menține *tale quale* aceste reguli de drept comun și în materie de vânzare silită în privința adjudecatarului, legiuitorul nostru din 1900 preocupat de considerațiunile mai sus expuse, de a protege pe cei ce cumpără la vânzările publice, a consfințit în art. 568 o prescripțiune specială mult mai favorabilă adjudecatarului, căci, în ce privește durata ei, e redusă la jumătate din timpul cerut de legea civilă pentru prescripție între prezenți, în toate cazurile, fără a se menține distincțiunea făcută în dreptul comun, în ce privește timpul de prescripțiune, între prescripțiunea *inter praesentes* și cea *inter absentes*; pe de altă parte, s'a suprimat suspendarea prescripției față de minori și interziși.

În treacăt fie zis, redacțiunea art. 568 lasă de dorit, căci menționează în mod inutil că prescripția curge și contra absenților și contra celor puși sub consiliu judiciar, căci fiind dat principiul interpretării limitative a cauzelor de suspendare, stabilit de art. 1875 cod. civil, este incontestabil și nediscutat că nici după dreptul comun, absenții și cei puși sub consiliu nu beneficiază de suspendarea prescripției.

În ce privește privilegiile și ipotecile, pe când după dreptul comun ele continuă să greveze imobilul vândut în mâinile cumpărătorului, cu rezerva dreptului de a purga imobilul, recunoscut acestuia în calitate de terțiu detentor, din contra, în caz de vânzare silită, imobilul rămâne liber de orice privilegiu sau ipotecă la care era supus, conform art. 565 cod. pr. civ.;

Cum se explică această deosebire de efecte între vânzarea voluntară și cea silită?

Această deosebire se justifică prin garanțiile speciale de care este înconjurată vânzarea silită. În adevăr, prin

diversele mijloace de publicitate cari premerg vânzării, urmărirea este adusă la cunoștința tuturor și în special a celor cari pot fi interesați la vânzare, în calitate de creditori privilegiați și ipotecari. Pe de altă parte, fiind date condițiunile în cari se efectuează vânzarea, se creiază posibilitatea ca prețul eșit la licitație să echivaleze cu valoarea venală a imobilului vândut.

Creditorul privilegiat sau ipotecar, care crede că prețul cu care s'a adjudecat în mod provizoriu imobilul este inferior valorii reale a imobilului, are dreptul să supraliciteze în termen de opt zile până la adjudecarea definitivă, cu a zecea parte din preț, întocmai ca în caz de purgă voluntară (art. 1806 cod. civil).

Față cu publicitatea care înconjoară vânzarea silită și cu posibilitatea ca această vânzare să se efectueze în cele mai bune condițiuni de preț pe calea licitației, era firesc ca legiuitorul să atribue adjudecării imobilului, în ce privește privilegiile și ipotecile existente pe imobilul urmărit, același efect extinctiv pe care îl are purga instituită de codul civil în art. 1801 și urm., în caz de vânzare voluntară.

În adevăr, purga constituie pentru cumpărătorul unui imobil un mijloc de a liberă imobilul de privilegiile și ipotecile ce-l grevează. Cumpărătorul somează pe creditorii privilegiați sau ipotecari sau să renunțe la dreptul de urmărire ce-l au asupra imobilului, primind pentru îndestularea creanțelor lor prețul de achizițiune oferit de cumpărător, sau în cazul când nu acceptă prețul oferit, fiindcă creanțele lor nu sunt integral acoperite și prețul nu echivalează cu valoarea reală a imobilului, să scoată imobilul în vânzare într'un termen foarte scurt, exercitând dreptul lor de urmărire sub formă de supralicitație cu a zecea parte peste prețul oferit de dobânditorul imobilului.

În cazul unei înstrăinări voluntare, îndeplinirea formalităților mai sus arătate de către dobânditor, pentru a ajunge la degrevarea imobilului, se impune prin forța lucrurilor, fiindcă în asemenea caz creditorii privilegiați și ipotecari nu asistă la vânzare, nefiind puși în măsură să aibă cunoștință de ea, iar pe de altă parte, se poate ca prețul de înstrăinare, liber stabilit între vânzător și cumpărător, să nu corespundă adevăratei valori a imobilului. Așa fiind, dreptul de urmărire, în caz de vânzare voluntară, trebuie să existe, pentru că numai pe această cale creditorii privilegiați și ipotecari sunt în măsură a-și valorifica gajul lor.

În caz de vânzare silită, dreptul de urmărire n'ar mai

avea nici o rațiune de a fi, căci, pe de o parte, creditorii privilegiați și ipotecari sunt înștiințați de vânzarea care se face atât pe calea publicității generale, prevăzută de art. 506 c. pr. civ., cât și pe cale de notificare individuală, prin trimiterea unui exemplar după publicația de vânzare, creditorilor privilegiați și ipotecari, formalitate stabilită de art. 509 pr. civilă; prin urmare, ei sunt legați la procedura vânzării și au posibilitate să asiste și să supravegheze modul cum se face vânzarea și să cumpere la licitație sau să supraliciteze. Pe de altă parte, vânzarea făcându-se la licitațiune, ea se face în cele mai bune condițiuni posibile, în ce privește stabilirea valorii reale a imobilului.

În asemenea condițiuni, este firesc ca purga imobilului să se producă *ipso jure*, prin faptul adjudecațiunii definitive.

În caz de purgă voluntară, efectele legale ale purgei nu se produc decât față cu acei creditori privilegiați și ipotecari, față cu cari s'au îndeplinit formele prescrise de lege. Astfel, lipsa notificării prevăzută de art. 1809 cod. civil, față de un privilegiat sau ipotecar arătat în certificatul de sarcini liberat de grefierul tribunalului situațiunii imobilului, și care și-a făcut alegere de domiciliu cu ocaziunea înscrierii privilegiului sau ipotecei, are ca consecință că purga nu va produce nici un efect față de creditorul omis, care n'a fost pus în măsură să exercite dreptul de supralicitare consfințit de art. 1806, așa în cât el va conserva intact dreptul său de urmărire asupra imobilului. În acest caz, se poate imputa o neglijență terțiului detentor, și prin urmare e firesc ca consecințele neglijenței să se restrângă asupra lui.

Plecând dela ideea culpei, legiuitorul francez, ca și cel belgian, admit o derogatiune la principiul că omisiunea notificării are de efect ineficacitatea purgei față de creditorul omis, în cazul când această lipsă de notificare nu poate fi imputabilă dobânditorului, terțiului detentor, ci provine din greșala conservatorului de ipotecă, care a omis în certificatul de sarcină liberat de el, un creditor regulat înscris.

Art. 2198 c. civ. fr. și 129 din legea belgiană hotărăsc că consecințele omisiunii nu vor fi suportate de dobânditorul imobilului, ci de creditorul a cărui privilegiu sau ipotecă a fost omis, deși situațiunea creditorului este identică cu cea a dobânditorului, nici unuia, nici altuia neputându-li-se imputa vre-o greșală.

Prin urmare, dreptul de urmărire din partea creditorului este pierdut, fără ca dobânditorul să mai aibă nevoie

a-i face notificare prescrisă pentru purgă, și imobilul rămâne liber în mâinile sale, în ce privește această sarcină.

Această soluțiune s'a admis în interesul celui de al treilea, și pentru a se da o deplină eficacitate purgei, în vederea consolidării și stabilității proprietății funciare.

Dobânditorul trebuie să fie în măsură a putea conta pe o absolută siguranță, din moment ce achizițiunea făcută e întemeiată pe un certificat oficial.

La noi, legiuitorul prevăzând aceeași ipoteză ca și în legea franceză și cea belgiană, îi dă însă o soluțiune cu totul opusă. În adevăr, art. 1818 cod. civil, în conflictul dintre creditorul a cărui sarcină a fost omisă în certificat și dobânditorul imobilului care s'a bazat pe acest certificat cumpărând imobilul, se pronunță în favoarea creditorului al cărui privilegiu sau ipotecă continuă să subsiste cu dreptul de urmărire contra dobânditorului, rămânând acestuia un recurs mai mult sau mai puțin iluzoriu, atât în contra grefierului pentru prejudiciul suferit din cauza omisiunii, cât și în contra vânzătorului pentru restituirea prețului cu daune.

Rezultă, din cele expuse, că în sistemul legislațiunii noastre, în caz de purgă voluntară, lipsa de notificare produce în toate cazurile, aceleași consecințe față de creditorul omis, fie că această omisiune este sau nu imputabilă terțiului dobânditor.

Dintr'un spirit de protecțiune și favoare pentru creditorii cari au ipotecă legală, legiuitorul, în art. 1814, dispune că terțiul detentor nu poate purgă imobilul de ipotecile legale constituite pe el, prin simpla ofertă a prețului de achizițiune și îndeplinirea formalităților prevăzute de art. 1804 și urm. din codul civil; îndeplinirea acestor condițiuni, care este suficientă pentru purgarea imobilului de privilegii și ipotecile convenționale, conform art. 1807 c. civil, nu are de efect să purgeze imobilul de ipotecile legale; de aceste ipotecă imobilul nu poate fi liberat decât în condițiunile speciale prevăzute de art. 1814, și anume sau prin depunerea la Casa de depuneri a sumei echivalente cu creanța ipotecară sau constituindu-se pentru asigurarea creanței o altă ipotecă pe un imobil de aceeași valoare.

În sistemul consfințit de legiuitorul nostru, se poate zice că nu există o purgă voluntară a ipotecilor legale, căci ceea ce constituie caracterul specific al purgei, este alternativa în care sunt puși creditorii privilegiați și ipotecari, sau de a primi prețul oferit de terțiul detentor, renunțând la dreptul lor de urmărire, sau dacă nu acceptă prețul oferit, să exercite într'un termen foarte scurt

dreptul lor de urmărire pe cale de supralicitațiune. Or, această alternativă nu se aplică față de creditorii cari au ipotecă legale, față de cari imobilul nu poate fi degrevat decât în condițiunile excepționale ale art. 1814 c. civil.

(Va urmă).

AL. CERBAN

JURISPRUDENȚA ROMANA

INALTA CURTE DE CASAȚIUNE ȘI JUSTIȚIE

SECȚIUNEA I.

Audiența dela 20 Octombrie 1910

Președința d-lui C. R. Manolescu, președinte

Monahia Maria N. Albu cu Eleonora Albu și alții

ADOPTIUNE.— MINOR.— PREZINTAREA LUI ÎNAINTEA TRIBUNALULUI.— DACĂ E CERUTĂ SUB PEDEAPSĂ DE NULITATE.— ART. 318 COD. CIVIL.

ADOPTIUNE.— HOTĂRIRE.— CAMERĂ DE CONSILIU.— ART. 319 ȘI 320 C. CIV.— ART. 118 PR. CIVILĂ.

ADOPTIUNE.— PREZENTAREA PĂRȚILOR.— CONSIMȚĂMÂNT.— CONSTATAREA INSTANȚEI DE FOND.

1^o Sub noul text al art. 318 din codul civil, ca și înainte de legea modificatoare din 1906, care a schimbat redacțiunea acestui articol, prezența minorului înaintea instanței de adopțiune nu este cerută sub pedeapsă de nulitate.

2^o Hotăririle în materie de adopțiune, ca toate hotăririle date pe cale grațioasă, se pronunță în camera de consiliu, iar nu în ședință publică.

3^o Constatarea instanței de fond că părțile s'au prezentat înaintea complectului tribunalului pentru încuviințarea adopțiunei, iar nu numai înaintea președintelui, face deplină credință până la înscrierea în fals.

No. 560.— Respins, ca neintemeiat, recursul făcut de Monahia Maria N. Albu contra deciziunei Curței de apel din Galați, secția I, No. 56 din 1910, dată în procesul cu Eleonora Albu și altul.

S'au ascultat : d-l avocat S. Rosenthal și Al. Otulescu, în dezvoltarea motivelor de casare ; d-l avocat Take Ionescu, în combateri.

Curtea, deliberând,

Asupra motivului I de casare :

I. «Violarea și rea aplicare a art. 318 c. civ. și exces de putere. Curtea pentru a respinge primul nostru motiv de nulitatea adopțiunei intemeiat pe neprezentarea minorului în fața tribunalului căruia s'a cerut adopțiunea, violează fățiș textul art. 318 c. civ. din care suprimă cuvintele «se vor prezenta pe lângă aceasta», cuvinte care și-au de altfel aplicațiunea în tradițiune, în legislațiunile anterioare, în lucrările parlamentare cât și în rațiune, comitând astfel Curtea și un exces de putere.

«Curtea mai aplică acelaș text și comite un nou exces

de putere, când judecă, că chiar dacă neprezentarea copilului în instanță ar constitui o cauză de nulitate, această nulitate ar fi numai relativă, putându-se invoca de minor singur.

«În adevăr, fiind vorba de un vițiu de consimțământ și neobservarea unei forme prescise *ad solemnitatem* pentru existența însăși a adopțiunei, nulitatea poate fi invocată de orice parte interesată».

Având în vedere decizia adusă în recurs din care rezultă următoarele: decedatul Nicu N. Albu, prin testamentul său a instituit legatari universali pe soția sa Eleonora și pe un nepot al acesteia, pe minorul N. N. Brădescu, pe care-l adoptase împreună cu soția sa, cu puțin timp înainte de a muri. Mana defunctului, Monahia Maria N. Albu recurenta de azi, a intentat acțiune în contra legatarilor universali, prin care susține că adopțiunea făcută în persoana lui Brădescu este nulă pentru că nu au fost observate unele din formele solemne prescise de lege pentru validitatea acestui act ; că în lipsa acestui descendent adoptiv, dânsa devenind moștenitoare rezervatară a fiului său, a cerut în această calitate ca legatul universal lăsat de defunct să fie redus în limitele cotitații disponibile, adică la jumătate, iar ei să i se recunoască dreptul la cealaltă jumătate din întreaga avere de succesiune. Această acțiune a fost respinsă ca neintemeiată de ambele instanțe de fond.

Având în vedere că recurenta, înaintea Curții de apel, a cerut ca adopțiunea să fie declarată nulă pentru că adoptatul fiind minor, nu a fost prezentat înaintea tribunalului.

Având în vedere că nicăeri legea nu cere în mod formal ca minorul să se prezinte înaintea tribunalului.

Că pentru a susține că adopțiunea este nulă, recurenta nu se sprijină decât pe cuvintele «pe lângă aceasta», din art. 318 c. civ.;

Considerând că, pentru ca adopțiune să poată fi declarată nulă, pentru această cauză, ar trebui să fie absolută certitudine că legea cere această formalitate ;

Considerând că, înainte de legea modificatoare din 1906, care a schimbat redacțiunea art. 318, prezența minorului nu era cerută de nici un text de lege ;

Că, dacă legiuitorul din 1906 ar fi voit să introducă o inovațiune atât de importantă, ar fi arătat voința sa în termeni clari ;

Că nu numai această inovațiune nu rezultă din nici un text al legii, dar nu se face nici mențiune de dânsa, nici în expunerea de motive, nici în dezbaterile parlamentare ;

Că cuvintele «pe lângă aceasta» din art. 318 se pot referi mai lesne la declarațiunea de care vorbește aliniatul precedent, adică pot avea înțelesul următor : pe lângă această declarațiune a adoptatorului, că în orice caz nu se poate susține, pentru simplul motiv că câteva cuvinte nu se pot explica în mod satisfăcător, că s'a introdus în lege o nouă condițiune sub pedeapsă de nulitate a adopțiunei ;

Considerând, pe lângă aceasta, că solemnitățile având de scop de a atrage atențiunea părților asupra importanții actului și de a asigura libera expresiune a voinței lor, nu s'ar putea înțelege pentru ce legiuitorul ar fi cerut ca solemnitate prezența minorului la un act în care el nu are să dea nici un consimțământ și în care fizicește nu are nici un rol ;

Considerând, în fine, că legea din 1906 a avut de scop să simplifice și să înlănească încheerea actelor de care se ocupă și că prin urmare nu se poate presupune, în lipsa unei dispozițiuni precise, că a înțeles să mărească numărul formalităților și al cauzelor de nulitate ;

Că astfel fiind, Curtea de apel, hotărând că neprezentarea minorului înaintea tribunalului nu poate atrage nulitatea adopțiunii, n'a violat art. 318 c. civ. și n'a comis nici un exces de putere și că prin urmare motivul I de casare este neintemeiat.

Asupra motivului II de casare :

II. «Rea aplicare a art. 319 și 320 c. civ., violarea art. 118 al. II proc. civ. și exces de putere.

«Curtea care judecând că hotărârea care încuviințează o adopțiune nu trebuie să fie pronunțată în ședință publică, aplică greșit sus zisele texte din c. civ. relative la adopțiune, violează textul articolului sus citat din procedura relativ la publicitatea hotărârilor și comite un exces de putere».

Considerând că hotărârea de adopție este un act de jurisdicțiune grațioasă ; că este de principiu că toate hotărârile date pe cale grațioasă nu se pronunță în ședință publică, afară numai dacă un text de lege formal ar prevedea aceasta ; că, în lipsa unui text de lege formal, care să ceară că în materie de adopție hotărârea să fie pronunțată în ședință publică, urmează că și această hotărâre ca toate hotărârile date pe cale grațioasă, să se pronunțe în camera de consiliu, iar nu în ședință publică ; prin urmare și motivul II de casare este neintemeiat.

Asupra motivului III de casare :

III. «Violează art. 318 c. civ. 118 al. I pr. civ., rea aplicare a art. 138, 150 din vechea și noua lege de organizare judecătorească, art. 35 din reg. serv. int. al tribunalului, nemotivare și exces de putere».

Având în vedere că recurenta a mai invocat înaintea Curții de apel, ca motiv de nulitatea adopției, că părțile nu s'au prezentat înaintea completului tribunalului pentru încuviințarea adopției, ci numai înaintea președintelui în ziua de 26 Ianuarie 1908 și că tribunalul a deliberat și a dat hotărârea de încuviințarea adopției în ziua de 28 Ianuarie 1908, numai pe baza consimțământului luat de un singur judecător, fără să existe vre-un proces-verbal din 26 Ianuarie 1908 prin care să se constate luarea consimțământului ;

Considerând că Curtea apel constată, din hotărârea de adopție, că părțile s'au prezentat înaintea completului tribunalului, iar nu numai înaintea președintelui, în ziua de 26 Ianuarie 1908 când li-s'a luat consimțământul ;

că această constatare a tribunalului din hotărârea de adopție face deplină credință până la înscrierea în fals ; că dacă în indispozitivul acestei hotărâri și în minută s'a trecut că hotărârea s'a pronunțat în ziua de 28 Ianuarie, se constată însă că aceasta a fost o eroare care s'a rectificat în urmă de tribunal.

Că dar, intru cât se constată că părțile s'au prezentat înaintea tribunalului și ultimul motiv de casare este neintemeiat.

Pentru aceste motive, respinge.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI

SECȚIUNEA III

Audiența dela 7 Decembrie 1910

Președința d-lui N Budișteanu, președinte

Victor Ionescu cu S. L. Cornea

ACȚIUNE. — ADMITEREA EI PRINTR'O HOTĂRÎRE DEFINITIVĂ. — PRESCRIPTIUNE. — ÎNTRERUPERE.

PRESCRIPTIUNE. — ACȚIUNE CAMBIALĂ. — HOTĂRÎRE JUDECĂTOREASCĂ DEFINITIVĂ. — ART. 1868 C. CIVIL.

INSTANȚĂ. — PRESCRIPTIUNEA DE 30 ANI. — APLICAREA EI ATÂT ÎN MATERIE COMERCIALĂ CÂT ȘI CIVILĂ.

INSTANȚĂ. — PRESCRIPTIUNE. — CURGEREA EI ATÂT ÎN PRIVINȚA CAPITALULUI CÂT ȘI A DOBÂNZILOR.

1^o Cererea de chemare în judecată nu poate constitui o întrerupere de prescripție decât în mod condițional, căci depinde dacă ea a fost admisă printr'o hotărîre judecătorească de nerevocabilă autoritate.

2^o Regula stabilită prin alin. II de sub articolul 1868 c. civ., după care nici-o prescripțiune nu poate curge pânăla pronunțarea hotărîrei definitive, se aplică și în materie cambială întrucât nu există o dispoziție contrarie în codul de comerț.

3^o Orică hotărîre judecătorească se prescrie în mod uniform prin 30 de ani, indiferent de natura comercială sau civilă a acțiunii.

4^o Atât timp cât instanța este deschisă nu curge nici-o prescripțiune în privința dobânzilor capitalului ce face obiectul litigiului, deoarece întreruperea prescripției operează atât pentru capital cât și pentru dobânzi.

S'a ascultat d-l avoc. Jean Zaharoff, în dezvoltarea motivelor de apel.

Curtea,

Având în vedere cererea făcută de S. L. Cornea, înaintea tribunalului comercial Ilfov prin petiția din 28 Ianuarie 1898 prin care chiamă în judecată pe Victor G. Ionescu să-i plătească suma de 33 000 lei cu dobândă dela scadența cambiei ;

Având în vedere că S. L. Cornea obține câștig de cauză prin hotărârea cu No. 423 din 1898;

Că, d-l V. Ionescu face apel în termen în contra acestei hotărâri, care rămâne în nelucrare dela 11 Iulie 1898 data apelului până la 2 Decembrie 1910, când se cere să se pronunțe prescripția acțiunii cambiale, prescripția instanței și prescripția dobânzilor pe 5 ani;

Considerând că V. Ionescu recunoaște că s'a împrumutat cu suma prevăzută în cambie;

Că, a fost obligat să plătească această sumă lui S. L. Cornea prin sentința apelată;

Că această sentință apelată a rămas în nelucrare în timp de 14 ani fără ca cineva să fi cerut perimarea apelului și pretinde că atât acțiunea cambială cât și instanța sunt prescise;

Considerând că timpul are două efecte, el poate perimi o acțiune prin 2 ani în materie civilă, un an în materie comercială, sau poate să o prescrie când drepturile nu sunt imprescriptibile;

Considerând că, în materie civilă, acțiunile reale cât și cele personale pentru care legea nu a determinat un termen mai scurt pentru prescripție, se prescriu prin termenul de 30 ani în materie civilă și prin 10 ani în materie comercială; iar în materie cambială în vederea circulației rezezi a acestei hârtii și din cauza diferitelor acțiuni ce se nasc dintr'însa prescripția este de 5 ani;

Considerând că, cererea în judecată făcută de S. L. Cornea la 1898 întrerupe civilmente prescripția începută înaintea sa; că V. Ionescu nu ar putea să facă să înceteze această întrerupere de prescripție decât prin desistarea părții sau prin respingerea cererii prin perimarea acțiunii sau prin prescripția instanței; că nici unul din aceste evenimente nu se poate invoca în specie;

Considerând că cererea în judecată făcută de S. L. Cornea este o întrerupere condițională, căci depinde dacă ea a fost admisă printr'o hotărâre judecătorească de nerevocabilă autoritate (art. 1867—1868 cod. civil);

Că, în speță, este adevărat că hotărârea obținută de S. L. Cornea nu este definitivă pentru că este supusă apelului;

Considerând însă că, în tot timpul instanței nici o prescripție nu poate curge până la pronunțarea definitivă hotărârii și regula din art. 1868 al. II se aplică și în materie cambială, întrucât nu există o dispozițiune contrarie în codul de comerț;

Considerând însă că, de acilea nu rezultă că instanța se poate prelungi într'un mod indefinit de ani, căci art. 1891 cod. civil zice: că instanțele începute și delăsate se prescriu în termen de 30 ani, socotit dela cel din urmă act de procedură, ori care ar fi termenul de prescripție al acțiunilor în baza cărora s'a început instanța, dispozițiune împrumutată din codul Caragea (art. 10 dela prigoniri);

Considerând că, în speță, nu a trecut 30 de ani dela

cel din urmă act de procedură, se obiectează însă că a trecut 14 ani și că prescripția în materie comercială este de 10 ani;

Considerând însă că o instanță nu este o afacere comercială ca să se poată prescrie prin 10 ani, după cum nici hotărârea condamnătoare care ar interveni nu se prescrie prin 10 ani, ci tot prin 30 ani, căci hotărârea deși dată în materie comercială nu are nimic comercial, pentru că-i lipsește caracterul de speculă; hotărârea este o presumpție de adevăr, care se prescrie într'un mod uniform și nu se poate ca asupra executării unei hotărâri să se nască o nouă judecată asupra durabilității acestei hotărâri, care ar varia după durata prescripțiunii acțiunii;

Considerând că, de aceea și art. 1891 dispune că ori care ar fi durata acțiunii introductive a instanței, instanța se prescrie într'un mod uniform în timp de 30 ani, instanța instituțiunii create din considerațiuni de ordine publică în scop de a determina diferendele dintre părți, nu are nici un caracter de speculă sau de comerciabilitate, prin urmare n'are ce căuta prescripția de 10 ani, care se aplică numai în materie comercială;

Considerând că, este adevărat că în codul comercial francez art. 179 dispune că în acțiunea cambială instanța se prescrie prin 5 ani dela cel din urmă act de procedură ca și acțiunea cambială ea însăși;

Că însă o asemenea dispozițiune nu există nici în codul de comerț italian, nici la noi, și că prin urmare în lipsă de dispozițiune specială urmează să aplicăm codul civil, după care instanța se prescrie după 30 ani dela cel din urmă act de procedură;

Că, dealminterea, prescripția nu poate curge în contra lui S. L. Cornea care a câștigat și obținut o hotărâre chiar nedefinitivă, după cum nu poate să curgă prescripția în contra celui care posedă;

Că dacă s'ar prescrie ceva, aceasta ar fi instanța apelului, iar nu cea dintâi instanță care s'a terminat printr'o hotărâre judecătorească, și atunci această prescripție a apelului nu ar folosi nimic d-lui V. Ionescu, căci hotărârea primei instanțe ar rămâne definitivă;

Considerând că, dacă în timpul cât instanța este deschisă nu curge nici o prescripție, ea împiedică și prescrierea dobânzilor și prin urmare cererea subsidiară făcută de V. Ionescu de a se declara prescise dobânzile pe 5 ani este de asemenea neadmisibilă, căci întreruperea prescripției operează atât pentru capete cât și pentru dobânzi;

Considerând că, înlăturând chestiunea prescripțiunii și intrând în cercetarea fondului, d-l Victor Ionescu este în drept să vadă originalul acelor cambii cari n'au fost alăturate la dosar;

Pentru aceste motive, respinge.

Semnați: N. Budișteanu, M. Vidrașcu, M. Gr. Ciocărdia,
I. Coandă.

TRIBUNALUL ILFOV, SECȚIUNEA I

Audiența dela 11 Maiu 1910

Președința d-lui Eftimie Antonescu, președinte

Smaranda D. Nicolae cu soții N. Păunescu.

FEMEE MĂRITATĂ. — ÎMPRUMUT. — LIPSA AUTORIZĂREI MARI-TALE. — MANOPERE DOLOSIVE. — DELICT CIVIL. — VALIDITATEA ACTULUI.

AUTENTIFICAREA ACTELOR. — DACĂ O PERSOANĂ POATE ÎN ACELAȘ TIMP SEMNA CA SOȚ PENTRU AUTORIZARE ȘI CA SCRITOR AL ACTULUI. — ART. 16 ȘI 18 DIN LEGEA AUTENTIFICĂREI ACTELOR.

1^o Cu toate că, în principiu, este necontestat că împrumutul ca și orice obligațiune ce-și ia femeia fără autorizațiunea soțului, este supus anulării, totuș când femeia contractează o obligațiune fără autorizațiunea maritală, întrebuițând manopere dolosive față de cel cu care contractează, făcându-l să creadă că nu este căsătorită, obligațiunea este atunci valabilă și produce efecte juridice, întrucât femeia, prin acele manopere, a săvârșit un delict civil, pe care e datoare a-l repara.

2^o Atunci când o persoană ia parte la confecționarea unui act pentru complectarea capacității uneia din părțile contractante, cum de exemplu soțul creditoarei sau debitoarei într'un act de ipotecă, acesta poate fi în acelaș timp și scriitor al actului și semnatar prin punere de deget al părții ce nu știe carte, destul numai ca în procesul-verbal de autentificare să se facă mențiuni despre toate acestea.

Tribunalul.

Asupra acțiunii intentată de Smaranda Dumitru Nicolae cu autorizația soțului său Dumitru Nicolae prin petiția înregistrată la No. 31012 din 1907 contra d-lui Florică N. Păunescu ;

Având în vedere actele de care s'au servit părțile, deposițiile de martori și concluziile lor orale și în scris ;

Având în vedere că prin acțiunea de față reclamanta Smaranda D. Nicolae cere anularea actului de ipotecă înscris la No. 783 din 1901, intervenit între dânsa ca debitoare și pârâta ca creditoare pentru motivul : 1) că dânsa la epoca contractării împrumutului ipotecar eră căsătorită, nu se mai numea — cum e trecută în act — Smaranda Grigore Mainea, numele său de familie, ci Smaranda Dumitru Nicolae după numele soțului, dânsa deci la data actului eră incapabilă de a se obliga, cum s'a obligat, fără consimțământul soțului ei ; al 2) că actul de ipotecă în sine este nul, deoarece una din părți și anume soțul creditoarei a servit și ca scriitor și redactor al actului, semnând pe debitoare, reclamanta de azi, și totdeodată a fost și parte, ca soț al creditoarei, ceea ce pretinde reclamanta că n'ar permite legea autentificării actelor sub pedeapsă de nulitatea actului ;

Având în vedere că din împrejurările de fapt ale procesului rezultă în mod necontestat că reclamanta la 27

Octombrie 1901 cu ocaziunea facerei împrumutului ipotecar înscris la No. 783 din 1901 și-a dat către pârâtă numele de familie de Smaranda Grigore Mainea, în loc de a-și arăta adevăratul său nume de Smaranda Dumitru Nicolae, dobândit prin căsătoria ce contractase cu Dumitru Nicolae, încă dela 11 Ianuarie 1879 ; de altă parte că dânsa a contractat acel împrumut ipotecar fără consimțământul și asistența soțului ei, în viață la acea epocă, dar despre a cărui existență nimic n'a făcut cunoscut creditoarei, pârâta de azi în proces, și apoi că, la autentificarea actului debitoarea reclamantă a fost semnată neștiind carte, de soțul creditoarei, care a servit și drept scriitor al actului ; față de acestea cată a discuta fiecare din motivele invocate.

In ce privește primul motiv :

Având în vedere că, este necontestat în principiu, că împrumutul ca și orice obligațiune ce și ia femeia fără autorizația soțului, este supusă anulării, femeia căsătorită fiind incapabilă de a lua asemenea obligațiuni, fără consimțământul soțului său, cu toate acestea doctrina și jurisprudența recunosc în mod unanim ca o excepțiune la această regulă, că, atunci când femeia contractează o obligațiune fără autorizarea maritală, întrebuițând manopere dolosive față de cel cu care contractează, făcându-l să creadă că nu este căsătorită, atunci acea obligațiune este valabilă, produce deci efecte juridice, întrucât femeia prin acele manopere a săvârșit un delict civil pe care e datoare a-l repara ;

Considerând că în această privință doctrina și jurisprudența recunosc că femeia care s'a comportat astfel la contractarea unei obligațiuni, prin o analogie perfectă cu minorul care a săvârșit un delict sau quasi delict, n'are acțiunea în resciziune contra acelei obligațiuni ;

Considerând că, în speță, din certificatele No. 2247 din 1901 și No. 15830 din 1907 ale primăriei comunei Pantelimon, din referatul percepției circ. 4 coprins în josul celui de al doilea certificat citat, din certificatul No. 13285 din 1908 al grefei tribunalului comercial Ilfov, rezultă că reclamanta Smaranda Dumitru Nicolae prin actele anterioare contractării ipotecei a cărei anulare cere, deși căsătorită s'a dat drept necăsătorită către autorități, a ținut să treacă că trăește cu soțul său în concubinaj, nu prin efectul căsătoriei și ca consecința s'a servit, ea și după acea dată, de numele său de naștere de Smaranda Grigore iar nu de numele dobândit prin căsătorie ; dânsa a cerut și și-a înscris firma comercială la tribunalul comercial Ilfov în 1893, adică cu 7 ani înainte de contractarea ipotecei, sub numele său de familie «Smaranda Grigore» deși la acea dată eră căsătorită încă, de 14 ani cu soțul său Dumitru Nicolae care eră și este în viață ; de altă parte, din copia după acțiunea No. 2823 din 1 Februarie 1900, intentată la judecătoria ocol I de către societatea română engros de

băuturi spirtoase din București, rezultă că reclamanta deși la contractarea unei obligațiuni către acea societate declarase că e căsătorită și se numește Mândica Dumitru Niculae, după numele soțului ei Dumitru Niculae, care o asistase și sub care nume fusese condamnată, totuși dânsa la Iulie 1901, uzând de numele său de familie «Smaranda Grigore», întemeindu-se pe faptul său, pe înscrierea firmei comerciale pe acest nume, a făcut contestație la sechestrul aplicat pe temeiul hotărârii obținută contra sa pe numele din căsătorie, și pretinzând că obiectele din prăvălia din șoseava Pantelimon nu aparțin Mândichi Dumitru Niculae, ci dânzei Smaranda Grigore, ca și cum aceasta eră o persoană străină și distinctă de Mândica Dumitru Niculae și Dumitru Niculae, și această contestație a făcut-o pe acest motiv, cu toate că cu ocaziunea aplicării sechestrului de către primarul din Pantelimon, acesta găsisse la acea prăvălie pe soții Smaranda și Dumitru Niculae, care n'au făcut nici-o împotrivire privitor la numele și condiția lor juridică, ca și la titlul obținut de creditor, ba din contră au răspuns că nu pot achită datoria la acea dată ci o vor achită mai târziu ;

Considerând că, pe lângă aceste dovezi rezultând din acte care învederează manoperele ce reclamanta utilizează, făcând să treacă când drept căsătorită când drept necăsătorită după cum o povățuiau interesele, tribunalul cată a ține seamă de depunerile martorilor admiși cu drept cuvânt ca complectare a acestei dovezi. În adevăr, din depunerile martorilor Ștefan Cornea, Pandelescu, Anghel Dragomirescu, Petre Bălbac și Ilie Ionescu, rezultă că reclamanta atât anterior cât și posterior contractării ipotecei s'a dat și trecea drept văduvă, care trăește în concubinaj cu Dumitru Niculae, care în realitate i eră soț legitim și că s'a servit mai totdeauna de numele de familie de Smaranda Grigore, zisă și Măinea, iar nu de numele adevărat de căsătorie de Smaranda Dumitru Niculae.

Față de acestea ca și de actele prezentate de pârâtă, rezultă în mod indubitabil că ori câtă diligență ar fi pus pârâta în a cunoaște adevăratul nume al reclamantei, nu l'ar fi putut află cu modul obicinuit și intenționat al dânzei de a trece drept necăsătorită și de a se servi de numele său de familie în loc de numele soțului ei, prin urmare pârâta creditoare a fost victima delictului civil săvârșit de debitoarea reclamantă, aceasta este datoare a-l repată prin menținerea ca valabil a actului de ipotecă și prin refuzarea în consecință a acțiunii în anularea acelu act, conform art. 1162 c. civ. ;

Primul motiv doci, e nefondat și cată a fi respins.

În ce privește al doilea motiv :

Având în vedere că, din conținutul art. 16 și 18 din legea autentificării actelor invocate de reclamantă, rezultă că legea autentificării impune că atunci când părțile voesc să autentifice un act și nu știu carte, ambele

sau numai una din ele trebuie să arate expres în act aceasta cum și numele aceluia care a servit drept scriitor, care trebuie să compare împreună cu părțile înaintea judecătorului, stabilindu-și indentitatea ; că, aceeași lege prin art. 18 impune sub pedeapsă de nulitate între altele constatarea de către judecător a indentității părților, a martorului ca și a scriitorului actului, ca și faptul prezentării lor înaintea judecătorului ;

Considerând că, deși din aceste dispozițiuni s'ar părea că rezultă intențiunea legiuitorului ca scriitorul să fie o persoană distinctă de părțile care fac actul, că prin aceasta pe lângă instrumentarea judecătorului să se asigure complet trecerea exactă în act a voinței părților ce nu știu carte, totuși numai constatarea că o anumită persoană a servit de scriitor, și că acesta s'a înfățișat judecătorului după ce și-a stabilit indentitatea, numai acestea urmează neapărat sub pedeapsă de nulitatea actului să fie constatate în procesul-verbal ;

Considerând că, de aci urmează că, atunci când o persoană ia parte la confecționarea actului ca complectatoare a capacității uneia din părțile contractante, cum e de pildă soțul creditoarei sau debitoarei, acesta poate fi în acelaș timp și scriitor al actului și semnatar prin punere de deget al părții ce nu știe carte, destul numai ca în procesul-verbal să se facă mențiune despre toate acestea, căci strict vorbind soțul nu e parte la confecționarea actului, el asistă în mod imperios pe o parte, dar chiar dacă ar fi considerat ca parte, încă poate face oficiu de scriitor, deoarece asigurarea trecerei exacte a voinței părților urmărită de legiuitor în act se face cu suficiență din citirea actului de către judecător în auzul lor ca și de luarea în mod formal a consimțământului lor, scriitorul în acest caz nu poate vătămă întru nimic părții care nu știe carte, controlul voinței ei fiind făcut de magistrat, dar chiar dacă ar vătămă, sancțiunea penală din art. 18 al aceleiaș legi se aplică foarte bine și acelei persoane care a servit în dublă calitate de parte și scriitor ;

Considerând că, nicăeri legea autentificării actelor nu interzice cumularea acestor două calități de parte și scriitor într'un act, din contră din ultima parte a art. 16 rezultă că legiuitorul permite acest cumul, deoarece dă voie scriitorului redactor al actului să serve în acelaș timp și de martor al părților pentru dovedirea indentității lor, cu condițiune numai ca judecătorul să constate indentitatea pe lângă a părților și a acestei persoane ce servea și de scriitor și de martor, ca și prezentarea lor înaintea sa ;

Considerând că, în speță, faptul că soțul împrumutătoarei, după ce și-a stabilit indentitatea, a servit după dorința părților nu numai ca soț pentru autorizare ci și ca scriitor al actului de ipotecă, în care calitate a semnat pe împrumutată, care nu știa carte, când mențiune despre toate aceste împrejurări în procesul-verbal dresat de judecător s'a făcut, nu atrage nulitatea actului de ipotecă conform art. 18 din legea autenticeilor ; din contră, toate dispozițiunile prevăzute sub pedeapsă de nulitate în acest text au fost îndeplinite, actul nu este nul, deci și motivul al doilea în susținerea acțiunii este nefondat, și cată a fi respins odată cu acțiunea, obligându-se reclamanta a plăti pârâtei 150 lei drept cheltueli, cât s'a apreciat de tribunal.

Pentru aceste motive, respinge ca nefondat.

Judecător-unic, Ef. Antonescu.